

1

*Al vanaf mijn geboorte steun ik op U,
Al in de moederschoot was U het die mij droeg.*

Psalm 71:6

1936

Dominee Ezekiel Freeman zoog zijn longen vol met de koele oktoberlucht toen hij zijn ochtendronde begon. Hij had de route op een plattegrond uitgetekend toen hij pas in de stad woonde. Elk gebouw deed hem aan mensen denken die hij in stilte opdroeg aan God. Hij dankte voor degenen die beproevingen doorstonden, bad voor hen die het nu moeilijk hadden en vroeg God hoe hij hen kon helpen.

Hij was op weg naar de Thomas Jefferson-school en kwam langs Eddie's Diner, de favoriete hangplek van de middelbare scholieren. Binnen was het licht al aan. Eddie kwam naar de voordeur. 'Goeiemorgen, Zeke. Zin in een kop koffie?'

Zeke ging aan de toog zitten terwijl Eddie stapels hamburgerkoekjes maakte. Ze praatten over het rugbyteam van de school en wie er misschien een beurs zou winnen. Zeke bedankte Eddie voor de koffie en het praatje en stapte weer naar buiten, het donker in.

Hij stak Main Street over en zette koers naar de spoorbaan. Hij zag een kampvuur, liep naar de mannen die eromheen zaten en vroeg of hij bij hen mocht komen zitten. Een paar van hen waren al langer in de stad en hadden de dominee al eerder ontmoet. De anderen waren mensen van buiten, mannen die er moe en afgeleefd uitzagen van het kriskras rondreizen door het land, steeds onderweg van het ene baantje naar het andere. Ze leefden van de hand in de tand. Een jongeman zei dat de stad hem beviel en dat hij hoopte wat langer te kunnen blijven. Zeke zei hem dat de houtwerf ten noorden van de stad een lader zocht. Hij gaf de man een kaartje met zijn naam en het adres en telefoonnummer van zijn kerk. 'Je kunt altijd langskomen. Ik wil graag horen hoe het met je gaat.'

De krekels in het lange gras en de krassende uil in de hoge den werden stil toen een auto Riverfront Park binnenreed en bij het toiletgebouw stopte. Een jonge vrouw stapte uit. De volle maan gaf haar genoeg licht om te zien waar ze naartoe liep.

Ze kreunde van de pijn, boog voorover en legde een hand op haar gezwollen buik. De weeën kwamen nu snel, er zat zelfs geen minuut meer tussen. Ze had beschutting nodig, een schuilplaats om haar kind ter wereld te kunnen brengen. Ze wankelde door het donker naar de damestoiletten, maar de deur zat op slot. Met een gesmoorde snik draaide ze zich om en zocht met haar ogen.

Waarom was ze zo ver doorgereden? Waarom had ze geen motel opgezocht? Nu was het te laat.

Het stadsplein was het volgende doel van Zekes rondgang. Hij bad voor alle winkeliers, voor de leden van de gemeenteraad die 's middags in het gemeentehuis gingen vergaderen, en voor de reizigers die in het hotel van Haven verbleven. Het was nog donker toen hij de groentewagen zag van Leland Dutcher, die op het punt stond de steeg achter de kleine supermarkt in te draaien.

Iedereen noemde hem Dutch, inclusief zijn vrouw die in het ziekenhuis lag met terminale kanker. Zeke had haar meerdere keren opgezocht en wist dat ze meer moeite had met het gebrek aan geloof van haar echtgenoot dan met haar naderende dood. 'Ik weet waar ik naartoe ga. Ik maak me meer zorgen over waar Dutch terecht zal komen.' De man werkte zes dagen per week en vond het niet nodig de zevende dag in de kerk door te brengen. De waarheid was dat hij kwaad was op God en geen tijd aan Hem wilde verspillen.

De remmen van de vrachtwagen piepten kort toen hij stopte. Dutch draaide zijn raampje naar beneden. 'Koude ochtend om over straat te zwerven, dominee. Heb je soms ergens een vriendinnetje zitten?'

Zeke negeerde zijn sarcasme en stak zijn koude handen in zijn zakken. 'Dit is de beste tijd om te bidden.'

'Halleluja dan maar. Ik zal je niet langer van je werk houden.' Hij lachte hard.

Zeke kwam dichterbij. 'Ik heb Sharon gisteren gesproken.'

Dutch zuchtte. 'Dan weet je dat het mis is.'

'Ja, het is goed mis.' Als er geen wonder gebeurde, zou ze weinig tijd meer hebben. Ze zou geruster heengaan als ze zich niet zo veel zorgen maakte over haar echtgenoot, maar hij wist dat hij Dutch alleen maar tegen de borst zou stuiten door dat nu te zeggen.

'Toe maar, dominee. Nodig me uit naar de kerk.'

‘Je weet allang dat die uitnodiging altijd staat.’

Dutch liet zijn hoofd iets hangen. ‘Ze zit me al jaren achter de vodden. Maar op dit moment heb ik geen enkele boodschap aan God. Zij is een goede vrouw, de beste die ik ken. Als iemand een wonder verdient, dan is het Sharon. Vertel jij maar hoe God haar nu te hulp komt!’

‘Haar lichaam gaat dood, Dutch, maar Sharon niet.’ Hij zag de grimas van pijn en wist dat de man er niet aan toe was om nog meer te horen. ‘Zal ik je helpen de wagen uit te laden?’

‘Bedankt, dat kan ik zelf wel.’ Hij schakelde, gooide er een scheldwoord uit en reed de steeg in.

Het kind kwam in een golf van glibberige warmte die uit haar lichaam brak en de jonge vrouw zuchtte van opluchting. De bankschroef om haar buik was verdwenen zodat ze op adem kon komen. Hijgend in de schaduw onder de brug keek ze door de open stalen constructie naar de fonkelende sterrenhemel.

De baby lag bleek en perfect in het maanlicht, op een donkere deken van aarde. Het was te donker om te zien of het een jongetje of een meisje was, maar wat maakte het ook uit?

De jonge vrouw trok haar dunne trui van haar koortsige lichaam en legde die over de pasgeboren baby.

Er kwam een koude bries op. Zeke trok de kraag van zijn jas omhoog. Hij liep Mason Street af, stak First Street over, volgde McMurray Street en daarna weer een stukje Second Street, naar het Good Samaritan-ziekenhuis. Hij dacht even aan de

brug, maar dat was de andere kant op. In de zomermaanden stak hij vaak over naar Riverfront Park, vooral als er veel toeristen waren die hun tent hadden opgezet op de naastgelegen camping.

Rond deze tijd van het jaar, met dalende temperaturen en vallende bladeren, was daar niemand te bekennen.

Het donker begon te wijken, hoewel het nog even zou duren voordat de zon zou opkomen. Hij zou op huis aan moeten gaan, maar de brug liet hem niet met rust. Zeke draaide om en liep in de richting van het Riverfront Park.

Hij blies in zijn handen. Eigenlijk had hij handschoenen aan moeten doen.

Hij bleef op de hoek staan en aarzelde of hij de brug zou oversteken of naar huis zou lopen. Hij douchte en schoor zich altijd voor hij samen met Marianne en Joshua ging ontbijten. Als hij de brug zou nemen, zou hij te laat thuiskomen.

Zeke voelde een drang. Iemand had hulp nodig. Het zou maar tien minuten kosten om naar de brug te lopen, minder als hij sneller liep. Hij zou geen rust hebben als hij het niet deed.

Hevig bevend draaide de jonge vrouw het zijraampje van de auto omhoog, in de wetenschap dat ze nooit vrij zou zijn van schuldgevoel en berouw. Haar hand trilde toen ze de sleutel omdraaide die ze in het contact had laten zitten. Ze wilde alleen maar weg van deze plek. Ze wilde haar hoofd onder de dekens stoppen en alles vergeten wat er was gebeurd, alles wat ze verkeerd had gedaan.

Ze draaide het stuur, maar trapte te hard op het gas. De auto slipte weg en een golf adrenaline sloeg door haar lichaam. Ze corrigeerde snel, terwijl de kiezelstenen als kogels onder de

banden vandaan sprongen en het park in schoten. Langzaam stuurde ze naar rechts, naar de hoofdweg, haar zicht vertroebeld door tranen. Ze zou naar het noorden rijden en een goedkoop motel opzoeken. Dan zou ze bedenken hoe ze zichzelf om het leven zou brengen.

De wind streek over de zandoever en onder de brug door. De achtergelaten baby bevond zich niet meer in de beschermende warmte van de baarmoeder, maar voelde de stekende kou van de wereld. Het zachte huilen van het kind zwol aan tot een jammerklacht. Het geluid klonk ver over het water, maar in de huizen op de hoge oever boven de rivier gingen geen lampen aan.

De stalen vakwerkconstructie van de brug rees boven de bomen uit. Zeke stak de oude weg naar de rivier over en nam het looppad over de brug. Hij stopte halverwege en leunde over de reling. Onder hem rimpelde het water van de rivier. Het had een paar dagen eerder geregend, zodat de zandoevers glad en compact waren. Er was niemand te zien.

Waarom ben ik hier, God?

Hij kwam overeind, nog steeds ongerust. Nadat hij nog even had gewacht, draaide hij zich toch om. Tijd om naar huis te gaan.

Een zacht geluid dat nog het meest op gemiauw leek, vermengde zich met het geruis van de rivier. Wat was dat? Met zijn handen aan de reling boog hij verder voorover en tuurde in de donkerte onder de brug. Het geluid klonk opnieuw. Snel stak hij verder over en liep via de grasheuvel naar de parkeerplaats. Was het een kitten? Mensen zetten hier vaak ongewenste nestjes langs de kant van de weg.

Hij hoorde het weer, en deze keer herkende hij het geluid. Zo had Joshua geklonken toen hij een baby was. *Een baby, hier?* Met een bonkend hart keek hij nog beter en ontdekte voetafdrukken. Hij daalde af naar de oever en volgde het spoor over het zand naar het grind onder de brug. De steentjes knarsten onder zijn voeten.

Hij hoorde het geluid opnieuw, zwakker deze keer, maar zo dichtbij dat hij goed uitkeek waar hij zijn voeten neerzette. Fronsend ging hij op zijn hurken zitten en tilde iets op wat op een weggegooid trui leek. ‘O, Heer...’

De baby was zo klein, zo wit en lag zo stil dat hij zich afvroeg of hij te laat was. Een meisje. Hij vouwde zijn handen om haar rug, ze woog bijna niets. Toen hij haar op zijn arm nam, spreidde het meisje haar armpjes als een klein vogeltje dat probeerde te vliegen. Ze begon hard te huilen.

Zeke schoot overeind en rukte zijn jas en overhemd open om haar tegen zijn huid te kunnen verwarmen. De knopen van zijn overhemd spatten in het rond. Hij blies warme adem over haar gezicht. ‘Schreeuw maar, kleintje, schreeuw zo hard als je kunt. Grijp het leven met beide handjes vast, hoor je?’

Zeke kende alle binnendoorwegen en was nog voor zonsopgang in het Good Samaritan-ziekenhuis.

In de loop van de middag kwam hij terug in het ziekenhuis om Sharon op te zoeken. Dutch was bij haar, hij zag er grimmig en uitgeput uit. Hij hield de broze hand van zijn vrouw vast en zei niets. Zeke sprak voor hen allebei. Toen Sharon haar hand uitstak, pakte hij die vast en bad voor haar en Dutch.

Hij kon niet weggaan zonder de kraamafdeling op te zoeken, en het verraste hem niet echt om Marianne daar voor het raam

te zien staan, met haar arm om de vijfjarige Joshua geslagen. Hij voelde vertedering en trots. Hun zoon was een en al slungelige armen, lange, dunne benen met knobbelknieën en grote voeten.

De jongen zette zijn handen tegen het glas. ‘Ze is zo klein, papa. Was ik ook zo klein?’ Het meisje sliep vast in de kleine couveuse.

‘Nee, jongen. Jij woog een dikke negen pond.’ De uitdrukking op het gezicht van Marianne baarde hem zorgen. Hij pakte haar hand vast. ‘We moeten naar huis, lieverd.’

‘God zij dank dat je haar hebt gevonden, Zeke. Wat zou er anders met haar zijn gebeurd?’ Ze keek hem aan. ‘Laten we haar adopteren.’

‘Je weet dat dat niet kan. Ze vinden ongetwijfeld iemand om voor haar te zorgen.’ Hij probeerde haar weg te leiden.

Marianne gaf geen krimp. ‘Wie zou dat beter kunnen dan wij?’

Joshua viel haar bij. ‘Jij hebt haar gevonden, papa. De vinder mag het houden.’

‘Zij is geen dubbeltje dat ik op straat heb gevonden, jongen. Ze heeft een gezin nodig.’

‘Wij zijn een gezin.’

‘Je weet wat ik bedoel.’ Hij legde zijn handen om Mariannes wangen. ‘Jij bent vergeten hoe het was om voor een baby te zorgen.’

‘Ik kan het aan, Zeke. Ik weet het zeker. Laten we haar toch in ons gezin opnemen.’ Ze maakte zich van hem los. ‘Kijk me alsjeblieft niet zo aan. Ik ben sterker dan je denkt.’ Haar ogen stonden vol tranen voordat ze zich omdraaide. ‘Kijk haar nu toch. Zo aandoenlijk.’

Hij keek, en hij voelde hoe zijn hart sneller begon te slaan. Maar hij moest praktisch blijven. ‘We moeten gaan.’

Marianne kneep in zijn hand. 'In Gods ogen getuigt het van echt, oprecht geloof dat je voor weduwen *en wezen* zorgt.'

'Je moet de Bijbel niet tegen mij gebruiken terwijl ik jou probeer te beschermen.'

Joshua keek op. 'Beschermen tegen wat, pap?'

'Niets.' Marianne keek Zeke bezwerend aan. 'Gewoon iets wat je vader zich lang geleden in zijn hoofd heeft gehaald. Hij komt er wel overheen. God heeft haar in jouw armen gelegd, Zeke. Zeg me niet dat het niet zo is.' Haar smekende reebruine ogen hielden hem vast. 'We hebben onze jongen. Met een meisje erbij zijn we compleet. Heb ik dat niet gezegd?'

Dat had ze. Marianne had altijd meer kinderen gewild, maar de dokter had hen gewaarschuwd dat haar hart, in haar jeugd aangetast door acute reuma, niet sterk genoeg was om nog een zwangerschap te overleven.

Zeke voelde hoe zijn gevoel het begon te winnen van zijn verstand. 'Marianne. Alsjeblieft. Hou op.' Ze had maanden nodig gehad om te herstellen na de geboorte van Joshua. De zorg voor een nieuwe pasgeborene zou veel te veel van haar vergen.

'We kunnen pleegouders worden. We nemen haar zo snel mogelijk mee naar huis. Als het dan te veel wordt, dan...' Haar ogen werden weer vochtig. 'Alsjeblieft, Zeke.'

Tien dagen later tekende dokter Rubenstein de formulieren voor het ziekenhuisontslag van de vondeling en legde haar in Mariannes armen. 'Jullie zijn uitstekende pleegouders, volgens mij.'

Na de eerste drie nachten begon Zeke zich zorgen te maken. Marianne stond om de twee uur op om de baby te voeden. Hoe lang nog voordat haar gezondheid eronder zou gaan lijden? Hoe-

wel ze er uitgeput uitzag, leek ze gelukkiger dan ooit. Ze zat in de schommelstoel met de baby in haar armen om haar een flesje warme melk te geven. ‘Ze heeft een echte naam nodig, Zeke. Een naam vol belofte en hoop.’

‘Abra betekent moeder van volkeren.’ Het was eruit voordat hij het wist.

Marianne lachte. ‘Jij wilde haar de hele tijd al, hè? Mij maak je niets wijs.’

Hoe zou hij het kunnen? Maar toch voelde hij een steek van angst. ‘Wij zijn pleegouders, Marianne. Vergeet dat niet. Als het te veel wordt voor jou, moeten we de maatschappelijk werkster inlichten. Dan moeten we Abra teruggeven.’

‘Teruggeven aan wie? Die maatschappelijk werkster staat achter ons. En ik denk niet dat er iemand in de stad is die Abra nu van ons zou kunnen afnemen, of denk jij van wel?’ Peter Matthews, een meester op de plaatselijke basisschool, en zijn vrouw, Priscilla, hadden aanvankelijk interesse getoond, maar omdat ze zelf al een baby hadden, stemden ze ermee in dat Abra bij de Freemans zou blijven, als ze dat aankonden.

Marianne zette het lege flesje weg en legde de baby tegen haar schouder. ‘We moeten sparen om er een slaapkamer bij te maken. Abra blijft niet lang baby. Ze kan eerst in een wieg slapen, daarna heeft ze een bed nodig en een kamer voor zichzelf.’

Er viel niet met haar te praten. Mariannes moederinstinct draaide op volle toeren, maar elke dag namen haar krachten iets meer af. De hazenslaapjes overdag hielpen, maar hier en daar een paar minuten rust deed nog geen wonderen voor haar gezondheid. Haar haren hingen al slap om haar asgrouwe gezicht en ze had donkere wallen onder haar ogen. ‘Je moet morgen uitslapen. Ik neem haar mee.’

‘In het donker?’

‘Er zijn genoeg straatlantaarns en ik ken de stad als mijn broekzak.’

‘Ze krijgt het vast koud.’

‘Ik pak haar lekker dik in.’ Hij vouwde een deken in een driehoek, nam Abra uit Mariannes armen, bond de deken om zijn middel en nek en kwam overeind. ‘Zie je wel? Zo warm als een rups in zijn cocon.’ En dicht tegen zijn hart, waar ze was geweest vanaf het moment waarop hij haar voor het eerst zag.

Soms speelde Abra op als hij haar meenam op zijn wandelingen in de vroege ochtend en dan zong hij liedjes voor haar. Ze sliep dan een poosje om zich pas weer te roeren als hij in Eddie’s Diner stopte of een praatje maakte met Dutch.

‘Geweldig dat je dat kleintje meeneemt. Wat een schatje, met al dat rode haar.’ Eddie liet een vinger over Abra’s wang glijden.

Zelfs de verbitterde Dutch glimlachte toen hij uit het raam van zijn vrachtwagen leunde om naar haar te kijken. ‘Een engeltje.’ Hij trok zich weer terug. ‘Sharon en ik wilden altijd kinderen.’ Hij zei het alsof het zijn zoveelste aanklacht tegen God was. Sharon was gestorven en Zeke wist dat de man een groot verdriet te verwerken had. Toen Abra’s kleine vingertjes de pink van Dutch te pakken kregen, leek hij op het punt te staan om in huilen uit te barsten. ‘Wie laat in vredesnaam een baby achter onder een brug? Maar goed dat jij voorbijkwam.’

‘Het was geen toeval dat ik die ochtend naar de brug ging.’

‘Hoezo?’ De motor van de vrachtwagen ronkte in vrijstand.

‘Ik voelde een drang om erheen te gaan. Dat doet God soms.’

Dutch kreeg een gepijnigde trek op zijn gezicht. ‘Het zal wel. Maar het lijkt geen twijfel dat dit meisje die ochtend iemand nodig had. Anders zou ze nu dood en begraven zijn.’ Zoals Sharon, zeiden zijn ogen.

‘Als je ooit wilt praten, Dutch, dan hoef je alleen maar te belen.’

‘Spar je de moeite.’

‘Dat heeft Sharon ook niet gedaan. Waarom zou ik het dan doen?’

Abra groeide en sliep langer tussen de voedingen, zodat ook Marianne meer slaap kreeg. Toch bleef Zeke haar meenemen op zijn ochtendwandelingen. ‘Dat blijf ik doen tot ze de hele nacht doorslaapt.’ Elke ochtend voordat de wekker afging, kleepte hij zich aan en keek in de kinderslaapkamer. Abra lag altijd klaarwakker op hem te wachten.

1941

Zelfs de zorg voor een makkelijk kind kon iemand nog opbreken, en Zeke zag de tol die Marianne betaalde.

Toen hij op een middag in juni thuiskwam en Marianne in slaap op de bank aantrof terwijl Abra, nu vier jaar oud, haar pop in het water van de wc-pot dompelde, wist hij dat het zo niet langer kon. ‘Je bent uitgeput.’

‘Voordat ik tot drie kan tellen, heeft ze alweer een streek uitgehaald.’

‘Je kunt zo niet doorgaan, Marianne.’

Anderen in de gemeente merkten op hoe vermoeid ze was en ze spraken hun zorg uit. Priscilla Matthews klampte hen op een zondag na de dienst aan. Haar man had hekken voor de deuren gemaakt, zodat hun vier jaar oude Penny de kamer niet uit kon. ‘De hele woonkamer is nu een grote speelruimte, Marianne. Ik heb het opgegeven en alles opgeruimd wat breekbaar is. Is het geen goed idee als Zeke Abra een paar middagen per week bij ons brengt? Dan kun je ongestoord en zonder je zorgen te hoeven maken een paar uur rusten.’

Marianne protesteerde, maar Zeke hield vol dat het een uitstekende oplossing was.

Zeke kocht hout, spijkers, teerpapier en dakspanen en begon aan de achterkant van het huis een slaapkamer te bouwen. Joshua, negen jaar oud, ging op de houten panelen zitten om ze stil te houden terwijl Zeke zaagde. Een van de gemeenteleden bracht de bedrading voor de elektriciteit aan, een ander bouwde een verhoogd bed met schuifladen eronder en hielp hem om de ramen met uitzicht op de achtertuin te plaatsen.

Hoewel Zeke er niet erg gelukkig mee was dat zijn zoon naar een smal, tot slaapkamer omgebouwd deel van de veranda verhuisde, was Joshua dol op zijn 'fort'. Zijn beste vriend, Davy Upton, kwam een nachtje logeren, maar de kamer was zo klein dat Zeke uiteindelijk een tent voor hen moest opzetten in de achtertuin. Toen hij weer binnenkwam, liet hij zich in zijn makkelijke stoel vallen. 'Het fort is te klein.'

Marianne glimlachte. Ze zat met Abra dicht tegen zich aan in haar fauteuil, samen achter een boek met Bijbelverhalen. 'Ik hoor Joshua niet klagen. Die jongens hebben de tijd van hun leven, Zeke.'

'Nu nog wel.' Als Joshua op zijn vader leek, en zijn ooms in Iowa, zou hij uit het kamertje groeien voordat hij naar de middelbare school ging.

Hij zette de radio aan en nam de post door. De radio bood niets dan slecht nieuws. Hitler werd steeds inhaliger. De onverzadigbare Führer bleef vliegtuigen naar het westen sturen om Engeland te bombarderen, terwijl zijn troepen in het oosten de Russische grens bestormden. Charles Lydickson, de bankier van de stad, zei dat het slechts een kwestie van tijd was voordat Ame-

rika bij het conflict betrokken zou raken. De Atlantische Oceaan bood geen enkele bescherming met al die Duitse U-boten die erop uit waren om schepen tot zinken te brengen.

Zeke dankte God dat Joshua nog maar negen jaar was en voelde zich daarna schuldig omdat hij wist dat er zo veel andere vaders waren met zoons die binnenkort misschien wel naar het front moesten.

Toen Marianne het verhaal over David en Goliath had voorgelezen, drukte ze Abra tegen zich aan. Het kind was half in slaap en Marianne leek te vermoeid om op te staan. Toen ze het probeerde, kwam Zeke uit zijn stoel. 'Ik stop haar vanavond wel in.' Hij tilde Abra van Mariannes zij en het meisje vlijde zich tegen hem aan, haar hoofd op zijn schouder, haar duim in de mond.

Even later trok hij de dekens op en stopte haar rondom lekker in. Hij boog zijn hoofd. Zij vouwde haar handjes en hij legde de zijne eromheen. 'Onze Vader, die in de hemelen zijt...' Toen ze gebeden hadden, boog hij verder voorover en kuste haar. 'Slaap lekker.'

Voor hij overeind kon komen, sloeg ze haar armen om zijn nek. 'Ik hou van je, papa.' Hij zei dat hij ook van haar hield en kuste haar beide wangen en voorhoofd voordat hij de kamer verliet.

Marianne zag er afgetoofd uit. Hij fronste, maar zij schudde haar hoofd met een vage glimlach. 'Niets aan de hand, Zeke. Alleen maar moe. Een goede nachtrust en ik ben weer helemaal de oude.'

Zeke wist dat het niet waar was toen ze begon te wankelen bij het opstaan. Hij ving haar op in zijn armen, droeg haar naar hun slaapkamer en ging op het bed zitten, met haar op schoot. 'Ik bel de dokter.'

'Je weet wat hij gaat zeggen.' Ze begon te huilen.